

Hunfosposten

Nr. 6.

Juni—Juli 1951.

3. årg.

Ålefjæranlegget og taubanen.

Det er travle dager for ingeniør Schøpp når taubaneanlegget skal settes igang om våren. I år har travelheten hersket og så utover sommeren på grunn av kubben fra Finland.

— Kan De ikke skrive litt om dette anlegget — spør vi ham en dag.

— Kom og bli med en tur over til Ålefjær så kan vi heller prate om saken mens jeg ser etter arbeidet, sier han. — Så kryper vi inn i den grønne varebilen og durer over de fem kilometer til Ålefjærfjorden.

Anlegget her består av to bygninger, den ene med tilknytning til kjerrat og kappanlegg, den andre er lastestasjonen. Utover i fjorden ligger 35—40 tusen kubikkmeter tømmer og venter på å bli kappet opp og transportert over til Hunfos. De digre tømmerflåtene ser ut som små holmer i vannet, og består av mengdevis av moser — en mose er en passelig haug med tømmerstokker som er sammenbundet med wire, en større eller mindre samling av disse mosene utgjør et slep som fraktes med slepebåt helt borte fra Lågenvassdraget. Ut i sjøen ligger det flytebrygger, en mose av gangen trekkes inn i en liten ringbom og løses opp, og med tømmerhaker trekkes tømmeret opp til kjerraten som frakter det opp til kappsagen.

Midt på kjerraten (kjerrat er en transportør bestående av en endeløs kjede med haker for tømmeret) står det et lite oppbygg.

— Hva er det for noe — spør vi ingeniør Schøpp.

— Jo, det er et helt nytt spyleapparat, kraftige vannstråler spyler tømmeret rent. Tømmeret, spesielt det fra Lågen, er belagt med leire, som skaper

vanskeligheter i renseriet, dessuten kan stokkene bli så fulle av maneter at folkene blir helt oppbrent i ansiktet og må bruke beskyttelsesbriller under lastingen. Også en del skjell o. l. spyles bort.

Men enda en ting som vi ikke hadde tenkt å kunne bøte på er at store mengder løs bark fjernes under vannstrålene. Barken skaper store vansker under lagringen, idet den under frost binder tømmeret så fast sammen.

Side om side ligger to kjerrater slik at det kan arbeides med to kappsager samtidig. Inne i bygget finner vi kapperen som står ved et digert, innkapslet sagblad. Ved å trå på en pedal i golvet starter kjerraten og trekker stokken bort til en stoppeplate, 118 cm fra stokkens ende. Så stoppes kjerraten og kappsagen som er plasert over stokkene føres ned over stokkene 3—4 i tallet som kappes av og faller ned i en ny transportør.

Kappsagen er så fint avbalansert at det bare trenges et svakt trykk for å bringe den i arbeidsstilling. Det tar ikke mange sekunder å kappe disse stokkene, det dunder og braker i jernrennene og hviner i sagbladene.

Så stikker vi over i den andre bygningen hvor opplastingen i taubanevognene foregår. Det står varselsplakater om å se opp for taubanevogner, men likevel holder jeg på å bli kjørt over ende av en av disse tunge vognene som kommer susende inn for å fylles. En transportør fra kappanlegget fører stokkene over i en tverrenne, som står like over den tomme vognen. Vognene spennes fast, med et håndgrep på en hydraulisk utløser tømmes kubben ned i vognen, ordnes litt og føres av en ny mann ut på linjen som går til

Hunfos. Ved innløpet av tomvogner, kommer disse på et bestemt sted over en utløser som løser trekkabelen fra vognen så den er fri og kan ledes bort til fylleapparatet. Ved utkjøring er det en lignende anordning som får trekkabelen til å gripe fast i vognen og fører den med seg. Det går med fart og presisjon, folkene har sikkert årelang øvelse og arbeider dessuten på akkord, så det er visst ikke noe å si på tempoet.

Formannen Halvorsen kommer og henter oss for å vise det som er gjort for å få inn finskekubben. Denne kubben kommer i lengder på 1 og 2 meter og er ikke så liketil å behandle.

— Hvordan blir denne kubben losset — spør vi.

— Først og fremst må vi lage en sikker bom så ikke kubben skal dra til sjøs i fralandsvind. Dette gjøres ved å hekte en rekke moser sammen i lengderetningen, slik at de danner en solid bom eller voll i en stor ring utover i fjorden. Når dampbåtene ankommer, dropper de ankeret utenfor, og ledes deretter gjennom en port inn i den åpne dammen innenfor. Så lukkes bommen igjen bakenfor, og kubben styrtes i sjøen.

Under spesielle forhold kan kubben hauge seg opp i nokså stor høyde, og da gjelder det å ha solide bommer. Når båten skal ut igjen, åpnes porten i bommen, ved hjelp av slepebåter og ved å trekke seg etter ankeret kommer så båten ut. Å bruke propellen blant alle disse stokkene kan det ikke være tale om. Det er ordnet med plass slik at to båter kan losse samtidig, og det ventes et par båter imorgen.

Dessverre rekker vi ikke å få med lossearbeidet slik at vi kan få det med i Hunfosposten, men det får bli en annen gang.

Da vi kommer ned til anlegget igjen ser jeg en tredje kjerrat

av en annen type, som det arbeides og stelles med.

— Hva skal denne brukes til, spør jeg.

— Denne kjerraten er beregnet på transport av kubb som er en meter lang, og derfor ikke behøver å gå gjennom kappanlegget. Den har ikke vært i bruk på over ti år, så vi har hatt atskillig bry med å få den brakt i orden.

Helt inne i bukten ligger det også en losseplass for tømmer som kommer landeveien. Jeg peker på en som holder på å losse der og styrter stokkene i sjøen.

— Ja, sier Halvorsen, — det er noen få stokker jeg har hogd, men eliers kommer det ikke så ganske lite last den veien.

På tilbaketuren forteller ingeniør Schøpp litt mere om selve taubaneanlegget. Anlegget har to sett bærekabler (kabler som taubanevognene henger i), den ene kablen for fulle vogner, den andre for tomme vogner på retur. Bærekablene er løst opphengt over de store jernbukkene. Disse kablene er skjøtt sammen til en lengde, bare avbrutt av en strammestasjon omtrent midtveis over til Ålefjær. På Hunsfos og i Ålefjær er de gjort fast, mens de i strammestasjonen er festet til digre «lodder» som for lastkablen (den kablen som bærer de fulle vognene) har en vekt av omkring 19 tonn, tomkablen i en vekt av omtrent 8,5 tonn hver. Transportkablen er selvsagt mye tynnere, den er endeløs, det vil si at den er skjøtt sammen slik at den går fra Hunsfos helt til Ålefjær og tilbake igjen i en ring. Drivkraften til denne trekkablen befinner seg på Hunsfos, og går rundt et flyttbart hjul i Ålefjær, slik at den stadig kan holdes passe stram.

— Hvor mye veier omtrent en slik taubanevogn?

— Vekten på en tom vogn er ca. 420 kg, lasten utgjør 0,58 m³ som veier ca. 400 kg, slik at den samlede vekt for en full vogn er 820 kg.

— Hvor mange vogner brukes der på taubanen?

— For tiden har vi ca. 64, dvs. der går 32 tomme og 32 fulle vogner med en hastighet av omtrent 10 kilometer i timen. En vogn bruker dermed en halv ti-

A N D A K T

Jeg, Herren, vil svare dem.

Esai, 41, 17.

Hvem vil Herren svare?

Jo, sier profeten Esaias: De elendige og fattige. Disse som søkte etter vann, og ikke fant noe. Det var kritisk stilling å komme i. Deres tunge brente av tørst, men ikke en dråpe å leske seg med.

Herren sier til dette folk at han vil svare dem, og han vil ikke forlate dem. Han vil la elver velle frem på bare hauger og kilder mitt i daler. En ørken vil han gjøre til en sjø, og et tørt land til vannrike kilder.

Gud kan og han vil svare. For Gud er ingen ting umulig. Ikke en kan komme i en slik stilling at Herren står forlegen eller opprædd. *Gud kan.*

Når menneskene kommer dit, som dette folk i ørkenen, da er tiden inne for Gud til å handle. Han kommer simpelt hen ikke til før vi står forlegen og opprædd. Så lenge et menneske har kapital til å leve av, berge seg selv, kan Gud ikke frelse et menneske. Vi må komme dit som Israel kom: Der er ikke noe som lenger kan mate og tilfredsstille min sjel.

Klarer du deg uten Gud og hans frelse? Har du nok i alt annet, slik at all tale om Gud og frelse for din sjel er tomme ord? Om så er, er dette et klart bevis for at du har en kapital å leve av, og Gud med sin nåde er helt overflødig for deg. Men vær sikker: Den dag kommer like så sikkert som klokka går, at du blir kapitalløs.

mes tid på den 4800 meter lange veien over heia. Antall vogner avhenger av om det arbeides med en eller to kapper i Ålefjær, og vi kan under spesielle forhold komme opp i ca. 100 vogner på hele linjen.

— Hender det aldri at vognene tømmer seg underveis?

— Over til side 7.

Den fortapte sønn hadde også kapital en dag. Han var søkkrik da han reiste fra faderhuset. Men en dag var alt ødt opp, og han stod der tomhendt uten kapital. Men da var alle venner forsvunnet, og han hadde ikke noe igjen der kunne nære og tilfredsstille ham. Han gikk til svinene og nærte seg med det de åt. Da gikk han i seg selv, og tok på heimvegen.

Ble han vist bort fra Faderhuset? Nei, Faderen svarte den forkomme og fattige sønn, med faderkyss og åpen favn. Slik er Gud.

Kvinnen som hadde hatt blod-sott i 12 år, hadde satt til alt hun skulle leve av, for å få hjelp av legene. Men alt strøk med, så hun ble kapitalløs. Da gikk hun til Jesus. — Ble hun avvist? — Nei, også hun fikk svar og fikk hjelp i sin hjelpeløshet. Slik er Jesus mot alle fattige og elendige.

Se syreren Na'amann, krigshøvdingen, endog i fremmedlandet. Han var hedning og blottet for alt som het Gudstro. En liten jødisk jente kom til ham og fortalte om den Guds mann som var hjemme i Israel. Han kunne sikkert hjelpe denne spedalske høvding så han ble frisk igjen.

Denne spedalske høvding, som ingen kunne hjelpe, gikk så på jentas ord, på denne lange reise til Israel for å søke hjelp. Han møtte profeten og blir av ham beordret til å dyppe seg 7 ganger i Jordans vann. Han dyppet seg 1. gang, 2. gang... så 6. gang, men like spedalsk. Så tok han mot til seg og dukket seg for sjuende gang i dette foraktede vann. Da kom han opp igjen — tenk, ren for sin spedalskhet. — Gud svarte endog denne hedning, og frelste ham ut av hans fortapthet og elendighet. Slik er Gud og i dag.

Prøv ham, du fattige og elendige siel. Han er den samme i dag, og forbarmer seg over alle elendige der kommer til ham.

Hva ingen andre i verden kunne, det både ville og kunne han.

Velkommen til Ham — Jesus — hver kjempende og lidende sjel. Her skal du finne ham som alene kan frelse og hjelpe din lidende sjel.

O. W. Fredwall.

HUNSFOSPOSTEN

utgitt av:
Hunfos Fabrikker
Hunfos Arbeiderforening
Hunfos Bedriftsidrettslag

Redaktør:
 H. GRØNTOFT

GOD FERIE.

Dette nummer av Hunsfosposten er vårt vanlige sommernummer, som gjelder for månedene juni og juli. Ferien står for døren og interessen for skriving og lesing er ikke synderlig stor når sommeren omsider er kommet.

Enhver tilbringer ferien etter sin evne og innstilling, noen drar til utlandet, andre drar på heia eller til sjøen, og vi håper alle kommer tilbake med friske krefter og nye inntrykk, og at mange av dere har noe å fortelle Hunsfosposten når dere kommer tilbake. Det ville heller ikke være så ueffent om noen av alle dere som har lovet å skrive i bladet virkelig gjør alvor av det.

God ferie — og vel møtt igjen!

Red.

Har du en hobby?

Vi har liggende foran oss to hefter av Lilleborg Fabrikkers bedriftsblad «Lilleborger'n», som inneholder meget interessant stoff, og kunne gi oss mange, gode ideer for vårt eget blad. Det vi denne gang spesielt har heftet oss ved er et fotografi fra Lilleborgs hobbyutstilling, (bedriftens folk deltok kollektivt i Landsutstillingen for fritidsarbeider).

En hobby-utstilling måtte vel være noe for oss her på Hunsfos. Så vidt vi vet er det ikke så ganske få av bedriftens folk som har en eller annen hobby, og at de kan påvise utmerkede resultater av sitt arbeide.

SOMMER

Himmel og holmer,
 En sommerdag gryr,
 De stengrå koller,
 Det hvite fyr...
 Bølger, bølger mot strand —
 verden i gyllen brann!
 O, eventyr!

Åretak, stemmer,
 menneskebud.
 En båt, en pike
 med solbrent hud.
 Landgang, blinkende fisk
 kaffebål, røk av brisk...
 Herre min Gud!

Fløytevind, fugleskrik,
 sommeren lang.
 Skjærgård, skjærgård,
 tare og sang...
 Dager i sol og spill,
 netter med stjerneild,
 somre i sang!

Rolf Hiorth-Schøyen.

Når vi snakker om hobbyer, tenker vi vel oftest på frimerkesamling og modellskuter, men området spenner selvsagt over mangfoldige andre ting. Vi kan nevne kunstmaling, tegning, modellering, treskjæring, fotografi, leketøy, snekkerarbeide, modellarbeider i tre og metall, bokbinding, veving, søm, strikking osv.

Samme blad inneholder også resultater fra konkurranse om sommerens beste foto, dessverre kan ikke Hunsfosposten reproducere fotografier med et så godt resultat, men det skulle ikke være noe i veien for å ta med en fotokonkurranse i en eventuell hobbyutstilling.

Vi håper bedriftens folk vil gå inn for en slik utstilling, og lover at vi skal komme tilbake til saken utpå høsten.

Red.

Personalia

Pensjonist Hans Johannesen fyller 79 år den 12. juli.

Pensjonist Karoline Magnusen, fyller 69 år 17. juli.

Pensjonist Gunvald Nesheim fyller 76 år 17. juli.

Pensjonist Martin Omdal fyller 84 år 19. juli.

Pensjonist Anton Sakariassen fyller 77 år 30. august.

Pensjonist Ole Lindtveit fyller 83 år 31. august.

Pensjonist Knut Lunden fyller 91 år 7. august.

Vi gratulerer med 60 års dagen:

Johan Sjø — skjæremaskinen
 — den 31. august.

Vi gratulerer med 50 års dagen:

Kristoffer Hestad — taubanen
 — 7. juli.
 Stener Stenersen — motorpasser
 — 14. juli.

Post festum:

Gustav Beurling, skiftformann, fylte 60 år 20. juli. Vi beklager at vi kom for sent, og sender sam en forsinket gratulasjon.

En sannferdig fortelling fra Vennesla.

Følgende hendte her i bygda for en tid siden:

Egil som er 6 år var veldig interessert i skihopping og pratet bare om stil og nedslag dagen lang. En lørdag var han med bestemor i kirken hvor der var bryllup. Da handlingen var kommet så langt at brudeparet knelte foran alteret la brudgommen albuene på alteringen hvorved hendene hans ble oppstrakt.

Da utbryter Egil høyt: «Å dæ, så du de' nedslaget, bestemor!»

Tenkt og sagt:

Hvis jeg er god mot den onde, hvordan skal jeg da belønne den gode?

Kung-fu-tse.

Sport - Idrett

Årsmøte i Bedrifts- idrettslaget

8. juni 1951.

Fremmøtet kunne ha vært bedre til årsmøtet da form. Bernhard Olsen åpnet og ønsket velkommen. Til behandling var:

1. Protokoll. — Sekr. gav en kort oversikt, men da de fleste referater har vært inntatt i Hunsfosposten fant en det unødvendig å referere det en gang til.

2. Regnskap. — Regnskapet ble sendt rundt til ettersyn og der ble ingen debatt.

3. Valg. — a. Formann. — Bernhard Olsen ville ikke motta gjenvalg. Der ble foreslått en hel del, men man ble enige om å velge Arnold Beurling til den nye formann. — b. Sekretær. — Sekr. fraba seg også gjenvalg og som ny sekr. ble valgt Georg Petersen. — c. Kasserer. — Edv. Tobiasen ble enst. gjenvalgt som kasserer.

Skiutvalget. — Johan Friberg, form., Odd Arstad, Wilhelm Beurling, Arnfinn Johansen, Olav Mosfjeld.

Fotballutvalget. — Georg Gundersen, form., Elias Omdal, Arnfinn Johansen, Kåre Olsen, Kåre Johansen.

Friidrett. — Wilhelm Beurling form., Elias Omdal, Harry Voreland, Asbjørn Grundetjern.

Bakkekomite. — Bernhard Olsen, Olaf Homme, E. Homme, T. Sundstøl.

Etter valgene ble så foretatt premieutdeling for vinterens lang- og hopprenn.

Eventuelt. — Form. opplyste at der var på tale å få et svømmebasseng i begynnelsen av juli og som Bedriftslaget skulle stå som arrangør av. *Skr.*

HUNSFOS BEDRIFTSIDRETTSLAG

Sammendrag av kassaboken 25/4 1950—8/6 1951.

	Inntekter:	Utgifter:
Startkontingenter og inng.penger skirenn	kr. 114.00	
Kontingenter Hunsfosposten	« 1,095.35	
Annonser Hunsfosposten	« 936.00	
Refundert av Hunsfos Fabrikker:		
Reiseutgifter Jordalstafetten	kr. 1,892.00	
Reiseutgifter, diverse	« 600.00	
Innramming, diplomer	« 28.00	
	_____	« 2,520.00
Startkontingenter		kr. 57.50
Reiseutgifter, diverse		« 351.90
Reiseutgifter, Jordalstafetten		« 1,892.00
Premier og inngravering, pokaler		« 245.15
Merker og diplomer		« 315.10
Innramming av diplomer		« 28.00
Fotball-støvler og drakter		« 216.00
Halvsåling og vask herav		« 78.00
Ammunisjon bedrifts skyting		« 21.70
Diverse utgifter:		
1 stk. koffer	kr. 27.75	
Krepp-papir	« 3.60	
Hopp- og dommerlister	« 9.00	
Vaselin	« 6.70	
300 plakater	« 20.00	
2 jernriver	« 14.25	
Venneslands Restaurant	« 12.00	
	_____	« 93.30
3 askebegre — gaver		« 126.20
Solvase m/ blomster til ing. Kittelsen		« 140.09
Lægeundersøkelser		« 54.00
Assuransepremie, skirenn		« 20.00
Assuransepremie, inventar		« 18.00
	_____	« 93.30
	Total:	Kr. 4,665.63 Kr. 3,656.94
Kassabeholdning pr. 25/4 1950	« 571.68	
	_____	Kr. 5,237.31 Kr. 3,656.94
Kassabeholdning pr. 8/6 1951		« 1,580.37
	_____	Kr. 5,237.31 Kr. 5,237.31

FOTBALL.

Den første kampen i serien 1951 for Hunsfos' vedkommende ble spilt 6/6 på Moseidmoen. Vår motstander var Kristiansands Jernstøperi, Dalane.

Hunsfos vant med 3—1 og var periodevis helt overlegen, i de første 20 minutter var ikke ballen over center på vår side og det ble et konstant press mot Metallstøperiets mål, men det er ofte da det er vanskelig å score. Endelig får Hagman på en eller annen måte sendt et skudd mot mål, og venstre back tar ballen i hendene. Stråffespillet setter K. Olsen presis i høyre side.

I andre omgangen jevner spillet seg mer ut, men det er igjen Hunsfos som får mål, et innlegg fra høyre sender H. Nordhagen i nettmaskene. Metallstøperiet sliter iherdig og under en mølge sender i. h. et knallhardt skudd i mål som Johansen ingen sjangse har til å redde. Så kommer der en periode for Hunsfos igjen, Sakariassen får et innlegg fra Hagman, trekker opp, men blir tacklet for hardt av venstre back og dommeren dømmer direkte frispark, som Sakariassen setter flott i mål fra 14 meters hold. Det ble protestert på det siste målet, men etter lovell har den dommer rett til å dømme etter som han ser forseelsen blir be-

gått. I dette tilfelle var straffe-spark for strengt og indirekte frispark for mildt, så H. Larsen var helt korrekt i sin avgjørelse.

Det var et ganske bra lag Hunsfos møtte med, og ingen direkte svake punkter, men kondisjonen kunne gjerne vært bedre. Det kunne også vært mindre av de høye poole-ballene som resulterer i at alle stimler sammen om kula som kommer ned fra himmelen. Ellers var det mye bra. Vi noterte flere oppløp med 5—6 trekk, og det hender sjelden i bedriftsfotballen hvor det mest går på slump og tilfeldigheter. Vi savnet B. Fjeldstad på laget, men er sikker på at det kribler i beina på ham når fotballen triller på banen. *Ref.*

Hunsfos—N.K.L.

Det var ruskevær da guttene skulle møte N.K.L. i Kristiansand tirsdag 12/6. Da N.K.L. ikke greidde å stille lag, fikk Hunsfos 2 poeng for byturen. *Ref.*

Hunsfos—Bygningsarbeiderne.

Vi var svært usikre foran denne kampen som ble spilt torsdag 14/6 på Moseidmoen på grunn av alt det som var skrytt om motstanderen før kampen. Men kampen var ikke gammel før vi forstod hva resultatet ville bli, og Bygningsarbeiderne må være glad at resultatet ikke ble 6—1 istedenfor 3—1.

Hunsfos dominerte så å si hele tiden unntagen noen spredte oppløp fra B. A., men samspeillet var ikke så bra for Hunsfos som da de spilte mot Metallstøperiet. — Sakariassen og Hagman bygget opp det ene angrepet etter det andre og kampen var 13 minutter gammel da Fredriksen satte ballen i mål. Et senere oppløp for B. A. satte M. Homme kontant i mål etter en tabbe i Hunsfos' forsvar.

I annen omgang er Fredriksen fremme igjen og netter, og samme mann noterte seg også for det 3. mål.

Vi noterte oss at der var 12 offsidet og 7 frispark og det er vel litt for meget. Hunsfos hadde 11 skudd på mål og Bygningsarbeiderne 5.

Hunsfos har nå 6 poeng etter 3 kamper. *Ref.*

UTBYGGING AV SAMARBEID I BEDRIFTEN

(Utdrag av artikkel i *Teknisk Ukeblad.*)

Nesten alle de tekniske eventyrbøker vi leste som gutter er blitt overtruffet av teknikkens sanne historie. Drømmer om fjernstyrte fartsvidundere og om merkelige stoffer med jettekrefter i blekner mot den virkelighet vår generasjon står ansikt til ansikt med.

Men det er ikke skrevet eventyrbøker bare om den tekniske utvikling i og for seg. Omtrent samtidig med at Jules Verne skrev: *Jorden rundt på 80 dager*, skrev Bernhard Cracroft om den nesten ubegrensede menneskelykke som skulle gro fram takket være teknikken. Overflod skulle erstatte sult og nød. Samarbeid og tilfredshet skulle erstatte strid og misnøye. Og Cracroft var ingen livsfjern drømmer. Han og mange andre som kom med lignende forhåpningsfulle spådommer, var kunnskapsrike menn. Men hvordan er det gått med deres spådommer? De er enda sørgelig langt fra sin oppfyllelse.

Det åpner seg dystre perspektiver når vi sammenligner den tekniske utvikling med utviklingen av menneskenes samarbeidsevne. Elton Mayo, en av lederne av de kjente Hawthorn-undersøkingene sa i 1941: «Mens de materielle forhold har bedret seg stadig gjennom 200 år, har menneskenes samarbeidsevne minsket kontinuerlig gjennom det samme tidsrom.»

Dette er kanskje hardt sagt, men la oss se på trivselen og samarbeidsevnen på våre arbeidsplasser.

En møter ofte en irritert og av og til en nokså oppgitt stemning blant bedriftsledelsen. Det må være klart for enhver, sies det, at vi må øke produksjonen. Til tross for dette, er skoftmentaliteten ganske utbredt. Sier vi fra til arbeiderne, risikerer vi at de tar lua og går. Det er arbeid nok andre steder. Mange gir uttrykk for at de er blitt skuffet i de forventninger de hadde da freden kom for 5 år siden. Vi har prøvd å gjøre vårt, sies det, men vi begynner å gå trett. Vi innrømmer at arbeiderne kan ha hatt grunn

til å klage over mye før, men det er skjedd store forandringer. Arbeidsforholdene er bedret og lønnen er bra.

Hva er arbeidernes innstilling? Mange arbeidere sier også rett ut at de er skuffet over tilstandene. «Det tas ikke hensyn til hva vi mener. Ofte blir det ikke gitt svar engang på de forespørsler og henstillinger vi kommer med.» Ofte sies det rett ut at bedriftsledelsen ikke er interessert i arbeiderne, men bare i det økonomiske utbyttet. Mange mener at øket kontroll av eiernes og ledelsens disposisjoner er nødvendig for å bedre forholdene i bedriftene.

Heller ikke disse synsmåter er almenyldige, men de er ikke ualmennelige. La oss ikke diskutere om de er riktige, men vi kan slå fast at de betyr mye hvis en skal prøve å bygge ut samarbeidet i bedriftene.

Hva blir så resultatet på arbeidsplassene av de forhold vi her har nevnt, av de innstillinger og oppfatninger som eksisterer. For å si det rett ut: Tonen på mange arbeidsplasser er temmelig sur. Det hevdes ofte fra begge parter at det er nesten umulig å samarbeide, og samtidig synes alle å være enige om at samarbeid er nødvendig for å løse livsviktige spørsmål. Det sendes ut appeller og paroler om samarbeid for å øke effektiviteten, og av og til innebærer parolene en viss trussel om at vi vil være ute av stand til å opprettholde vår nåværende levestandard hvis vi ikke øker produksjonen. Nå skal vi ikke mase og jamre over de dårlige forhold på mange arbeidsplasser og si at det er slik overalt, men vi overdriver neppe når vi sier at evnen til samarbeid i de aller fleste bedrifter er atskillig mindre enn ønsket om samarbeid.

Men når vi nå med utgangspunkt i de kritiske økonomiske forhold som vårt land står overfor sender ut paroler om øket arbeidseffektivitet og anmoder hverandre om å samarbeide, og når vi bygger ut samarbeidsorganer som produksjonsutvalgene,

har vi da analysert tilstrekkelig nøyaktig de forutsetninger som må være til stede for samarbeid og for produksjonsøkning gjennom samarbeid? Har vi hatt målene klart for oss, og har vi hatt midlene klart for oss? Har vi analysert de menneskelige forutsetninger tilstrekkelig? Er de paroler og henstillinger som sendes ut i tilstrekkelig grad tilpasset folks behov og innstillinger? Hvem er det som tar parolene til seg og føler at dette angår meg, akkurat meg?

Under krigen var det lett å lage paroler. Da var det lett å finne et felles mål som vi alle var enige om at vi ville nå. I dag skulle det også være ganske lett å peke på mål som vi skulle ha felles, f. eks. i arbeidslivet. Men hvis vi sier at vi har som felles mål å få større produksjons-effektivitet, innebærer da ikke dette ganske forskjellige ting for bedriftsledelsen på den ene side og for arbeiderne på den annen? Vi appellerer til samarbeidsånden, men har vi klart for oss hva vi mener med samarbeid? Av og til har en inntrykk av at ordet «samarbeid» brukes som om en trodde at ordet i seg selv har en magisk virkning, og av og til brukes ordet «samarbeid» på en måte som viser at vi forveksler mål og midler, og vi forveksler årsak og virkning. Vi kan f. eks. peke på et problem på en arbeidsplass som må løses. Vi sier at dette er et alvorlig problem. Dette problemet må løses gjennom samarbeid, og så appellerer vi da til hverandre om å samarbeide. Men hvis vi nå går tilbake og analyserer hva som var årsaken til dette problemet, så finner vi ikke sjelden at problemet har oppstått på grunn av mangel på samarbeid. Hvis dette er tilfellet, så kan vi ha lite håp om å løse dette problemet gjennom samarbeid som det jo var mangel på.

Når vi diskuterer samarbeidsspørsmålet i dag, tar vi da tilstrekkelig hensyn til den historiske sammenheng? Vi må ikke glemme at utviklingen i det hele tatt i moderne arbeidsliv har fjernet arbeidsleder og arbeider fra hverandre. Den tekniske utvikling og utbyggingen av de store bedrifter har ført til en

ganske autoritær ordning av forholdet mellom arbeidsgiver og arbeidere.

Vi må også være klar over at samarbeidsproblemet i dag ofte forsøkes løst på toppen av de store organisasjoner, uten at enkeltbedrifter og enkeltmennesker kommer tilstrekkelig med i bildet. Landsorganisasjonen og Arbeidsgiverforeningen møtes f. eks. til forhandlinger om produksjonsutvalgene, men har disse store organisasjonene tilstrekkelige muligheter for å lodde stemningen nedover og ta hensyn til de enkelte bedrifter? Det blir tross alt forholdene i de enkelte bedrifter som bestemmer hvorvidt produksjonsutvalgene blir effektive.

Når vi diskuterer samarbeidsproblemer, må vi i det hele tatt spørre oss selv om vi har vært tilstrekkelig realistiske. Optimisme er bra nok, men skuffelser kan være farlige når de blir for store. Når det gjelder samarbeid mellom parter som har bekjempet hverandre i lange tider, da må en gå langsomt fram. En må gå fram steg for steg og ikke gå så fort at en får et baksmell, for da må en begynne fra nytt igjen.

Det er her fristende å vise til utbyggingen av det internasjonale samarbeid som er parallell. Etter verdenskrigen 1914—1918 ble Folkeforbundet bygget opp under en stemning av optimisme og med stor tro på samarbeid. Kanskje var forventningene alt for store, og det varte ikke lenge før skuffelsene kom og forholdene tilspisset seg til nye konflikter.

Men hva er det da som gjør at vi har så liten evne til å løse samarbeidsspørsmål og andre menneskeproblemer når vi har kunnet løse så mange store tekniske og økonomiske problemer? *Kanskje ligger den viktigste årsak i at vi løser en rekke andre spørsmål med forskningens hjelp, mens vi angriper menneskeproblemer med i beste fall sunt skjønn, og i verste fall med ønsketenkning.* Hvis vi analyserer våre egne forsøk på å løse menneskeproblemer, enten det er internasjonalt eller det er i arbeidslivet, må vi ofte innrømme at vi driver med ønsketenkning. Når

ønsketenkning slår feil og skuffelsene kommer, skal vi være på vakt overfor oss selv så vi ikke skylder for motparten.

Men er vi da henvist til utelukkende å stole på vårt sunne skjønn når det gjelder løsning av menneskeproblemer i arbeidslivet? *Nei.*

Vitenskapsgrener som psykologi og sosiologi har mennesket og menneskeforhold som forskingsfelt. Vesentlige resultater er nådd, og det dreier seg ikke lenger bare om teori. Men sunt skjønn har vi alltid bruk for, særlig når det dreier seg om anvendelse av nye metoder.

La oss se på enkelte sider av samarbeidsproblemer slik de fortøner seg i sosialvitenskapelig belysning. Mange ting som da kommer fram vil synes opplagte og velkjente. Men hvis vi vet fra før det som sosialvitenskapen kan fortelle oss, så er det jo betryggende med en slik bekreftelse og enda større grunn til å bruke vår kunnskap i praksis.

Når vi skal snakke om samarbeidsproblemer, la oss først klargjøre hva vi mener med ordet samarbeid. *I denne artikkelen mener jeg med ordet samarbeid at mennesker virker sammen i forståelse og tillit for å løse oppgaver av felles interesse.*

For det første må vi slå fast at *samarbeidsproblemer er menneskeproblemer.* Det dreier seg om enkeltmennesker og det dreier seg om grupper av mennesker. Enkeltmennesker med varierende utrustning, varierende motiver og behov, varierende erfaringer, innstillinger, tenke- og handlemåter. Det dreier seg om grupper som er sveiset sammen gjennom felles opplevelser, grupper med særegne lederforhold og særegne atferdsregler. Og la oss ikke glemme at de menneskene vi har med å gjøre, har følelser, tro og meninger. De domineres ikke først og fremst av sitt intellekt.

La oss for det andre slå fast at *samarbeid forutsetter tillit og forståelse*, og la oss være klar over at tillit skapes ikke på en dag. Her dreier det seg om dyptgripende menneskeforhold, om innstillinger skapt gjennom tallrike erfaringer som vi har gjort

Ålefjæranlegget og taubanen.

— Over fra side 2.

— Nei det forekommer ikke, vognene er nå forsynt med en forsvarlig låsmekanisme, dessuten er hver vogn nummerert slik at vi stadig kontrollerer at alle vognene får sitt ettersyn to ganger i uken. Også taubanelinjen blir inspisert to ganger i uken, og hjulganger, koblinger og kabler blir smurt regelmessig.

Jeg holdt nesten på å glemme å fortelle at kappsagen i Ålefjær har et utsugningsapparat som fører sagflisen rett opp i spesielle transportvogner. Når denne vognen er full kjøres den inn på taubanelinjen sammen med kubb-vognene, og når den kommer til Hunsfos går den rett i et nytt utsugningsapparat som fører flisen rett til fyrhuset.

— — —
Anlegget holdes som bekjent igang fra omkring mai til desember, på den tiden skal opplaget fylles med sine ca. 45 tusen kubikkmeter og dessuten atskillige stokker kjøres rett til driften. Det er en travel tid, det haster med å få «avlingen» i hus, for vinteren egner seg ikke til arbeide i den islagte fjorden.

— — —
Ja dette var litt om anlegget i Ålefjær slik som en utenforstående ser det. Det er sikkert mange som har mye mere å fortelle om dette enn jeg kan få tak i ved et enkelt besøk, men forhåpentlig vil det interessere noen likevel.

H. G.

selv eller som vi har overtatt fra andre.

La oss for det tredje slå fast at *samarbeid må angå oppgave av felles interesse*. Vi må ha visse felles mål for å kunne samarbeide. Det kan være store eller små mål, men de må innebære noe vi alle vil fram til. Samarbeid betyr slett ikke at vi må være enige i ett og alt, men i visse ting må vi være enige, og det er med disse ting som utgangspunkt at vi kan samarbeide.

— Forts. i augustnummeret.

Kan skogene redde verden?

Etter bare en generasjons fornuftig utnyttelse av verdens skoger, ville disse kunne produsere 4 tonn verdifullt materiale for hvert menneske og «tredoble tilgangen på alt fra hus, billedmagasiner og fly til damestrømper, mat og brenselolje», sier Dr. Egon Glessinger i sin nye bok «The Coming Age of Wood» (den kommende tre-tidsalder).

Dr. Glessinger, som er sjef for FN's avdeling for skogprodukter, erklærer videre at når treet er kommet helt i menneskets tjeneste, vil det eliminere nød og kunne gi hvert menneske på jorden nok av de viktigste livsfornödenheter som klær, hus, mat og sanitært utstyr.

Betingelsen er øket skogplanting, riktig drift av skogene og bedre utnyttelse av felte trær. I USA blir det årlig sløset bort 200 millioner tonn tre under en produksjon på 75 millioner tonn treprodukter.

Glessingers lovende plan går i

hovedsaken ut på å utnytte til førstoffer og industrielle produkter det som i dag sløses bort.

Det har vært skrevet meget i den siste generasjon om at jorden er overbefolket — at det fødes for mange barn. Kanskje dette kan løse problemet.

En indisk fabel forteller at en mus gikk i stadig redsel for katten inn til en tryllekunstner forbarmet seg over den og forvandlet den til en katt. Men i samme øyeblikk ble katten forferdelig redd for hunden. Tryllekunstneren gjorde den da om til en hund. Øyeblikkelig ble den redd for tigreren. Og tryllekunstneren var snild og gjorde den om til en tiger. Men med en gang ble den forferdelig redd for jegeren.

Men da sa tryllekunstneren: «Bli en mus igjen, du har bare et musehjerte og jeg kan ikke hjelpe deg.»

— — —
En klok mann vil aldri forandre sin livsførsel selv om alle lover ble oppret.
Aristofanes.

JEG KJØPER

Deres ledige flasker, filler, jern, metaller, bilbatterier, brukte ovner og komfyrer, samt alle slags bruksgjenstander. — Henter over alt.

Sverre K. Nilsen — Vennesla Skraphandel

Telefon 6702.

En verdifull bok

er alltid et budskap. Undertiden er den et budskap til akkurat deg.

Bøkene finner De i

**VENNESLA
BOKHANDEL**

ALT I ELEKTRISK UTSTYR.

Eivind Eivindson. Elektrisk Forretning.

Telefon 6802

VENNESLA

MANUFAKTUR — ARBEIDSTØY OG OLJETØY.

MALERVARER — SKOTØY — KOLONIAL.

Vennesla Landhandel.

Telefon 6740.

Folk er rare.

— Ola Kvernhusvollen hadde stelt på huset sitt, lagt nytt tak, satt opp nytt bislag og fått nye vinduer. Naboen kom i snakk med en tilreisende slektning om dette og sa:

— Ja, e de'kje storarta so han Ola hev ramponert husa sine.

Hansen hadde strevet med å få skikk på haven sin i tre år. En dag kommer han inn til konen sin og sier: — Nå er jeg lut dei av hele have-stellet. — eg skal si deg noe, en have er et sted hvor du fjerner alt det som vil vokse der for å få plass til alt det som ikke vil vokse der.

En mor forsøkte å overbevise sin lille tretten år gamle sønn om at det ikke lønte seg å være uærlig. Noen uker senere skulket han skolen, lånte 10 kroner av familiens sparebøsse til ny bil og dro til byen. Han gikk på kino, kjøpte et lodd i et billotteri, brukte resten av pengene på Tivoli og kom hjem til vanlig tid.

Det var ingen som hadde merket noe og forbrytelsen ville nok ikke blitt oppdaget — hvis ikke en mann noen dager senere hadde kommet og spurt moren hvor hennes sønn ville at den nye bilen skulle leveres.

Han: — Jeg vet at jeg ikke er så mye å se på, akkurat.

Hun: — Å, det er ikke så farlig, du kommer jo til å være på kontoret det meste av dagen.

Godt utvalg i

SKO

Telefon 6706.

Vikeland Samvirkeleg.

Agder Tidend's trykkeri, Kr.sand S.

SKO og SANDALER til gamle priser

for voksne og barn.

MOSEIDMONEN SAMVIRKELAG

Telefon 6780.

VENNESLANDS RESTAURANT

Telefon 6759.

OLAV SKISLAND

KJØTT OG PØLSEVARER

Telefon 6718.

Godt utvalg i:

Sko for damer, herrer og barn til gammel pris.

Linoljemaling i 1 og ½ kg bokser.

Sinkhvitt, linolje, brekkfarger.

Telefon 6725.

Vennesla Samvirkeleg

BILSENTRALEN — TURBUSS

anbefales.

VAKT HELE DØGNET.

Telefon 6777.

Godt utvalg i

Wing fotballstøvler

i to prislag.

Telefon 6719.

D. B. S. og Svithun sykler

Svithun barnevogner

Svithun sportsvogner

Svithun dukkevogner

FORSKJELLINGE MODELLER OG FARGER

ARTHUR SYVERTSEN

SYKKELVERKSTED